

Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова

ВГО Українська Академія Наук

Гілея

Науковий вісник

- *Історичні науки*
- *Філософські науки*
- *Політичні науки*

Випуск 94 (№ 3)

Київ – 2015

Щомісячний збірник наукових праць "Гілея: науковий вісник"

Фахове видання

з філософських, політичних та історичних наук, затверджено постановами президії ВАК України
(протокол № 1-05/2 від 10 березня 2010 р. та протокол № 1-05/3 від 14 квітня 2010 р.)

Свідоцтво про державну реєстрацію (перереєстрацію) друкованого засобу масової інформації
Серія КВ № 19946 – 9746 ПР від 31 травня 2013 року

Друкується за рішенням

Вченої ради Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова
(протокол № 6 від 29 січня 2015 р.); Президії ВГО Української Академії Наук (протокол № 15-01-29 від 29 січня 2015 р.)

Міжнародна індексація збірника

Реферативні бази даних: назва БД, назва видання у БД, Інтернет-посилання РИНЦ (Росія) – міжнародна наукометрична база даних наукових публікацій вчених. Для отримання даних про публікації та цитованості статей на основі бази даних РИНЦ використовується аналітичний інструментарій ScienceIndex. НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ БИБЛИОТЕКА LIBRARY.RU БД: РИНЦ

Назва видання: Гілея: науковий вісник

Посилання: http://elibrary.ru/title_about.asp?id=51030

Шеф-редактор –

В. П. Андрущенко,
д-р філос. наук, проф., член-кор. НАН України,
акад. НАПН України
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Головний редактор –

В. М. Вашкевич, д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Співредактори –

В. І. Гончаров, д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
О. П. Кивлюк, д-р філос. наук, ст. н.с.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
В. В. Кривошея, д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)
І. М. Предборська, д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ)

Відповідальний секретар –

В. Б. Халамендик, д-р філос. наук, проф. (Україна, Київ,
НПУ імені М. П. Драгоманова)

Рецензенти: **М. І. Панчук**, д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)

М. Т. Степко, д-р філос. наук, проф. (Україна, Київ)

І. Г. Онищенко, д-р політ. наук, проф. (Україна, Київ)

Редакційна рада:

В. П. Андрущенко – д-р філос. наук, проф., член-кор. НАН України,
акад. НАПН України
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
В. М. Вашкевич – д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
В. Б. Сатух – д-р іст. наук, проф., член-кор. НАН України
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
А. І. Зеленик – д-р філос. наук, проф. (Білорусь, Мінськ)
В. Ф. Колесник – д-р іст. наук, проф., член-кор. НАН України
(Україна, Київ)
Р. Мирзаханян – д-р іст. наук, проф. (Вірменія, Єреван)
М. І. Михальченко – д-р філос. наук, проф., член – кор. НАН України
(Україна, Київ)
В. Ф. Солдатенко – д-р іст. наук, проф., член-кор. НАН України
(Україна, Київ)

Редакційна колегія:

З історичних наук:

І. Н. Войцехівська – д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)
Б. М. Гончар – д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)
І. І. Дробот – д-р іст. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
М. А. Журба – д-р іст. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Г. Г. Лазько – д-р іст. наук, проф. (Білорусь, Гомель)
В. П. Михайлюк – д-р іст. наук, проф. (Україна, Луганськ)
А. Миколайчук – д-р хабілітований (історія), проф. (Польща, Познань)
Т. А. Стоян – д-р іст. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Л. М. Чернега – д-р іст. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Ю. І. Шаповал – д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)

З філософських наук:

А. С. Абасов – д-р філос. наук, проф. (Азербайджан, Баку)
В. Г. Аконян – д-р філос. наук, ст. н.с. (Україна, Київ)
О. О. Базалук – д-р філос. наук, проф. (Україна, Київ)
В. П. Бех – д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
В. Г. Воронкова – д-р філос. наук, проф. (Україна, Запоріжжя)
Е. М. Герасимова – д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
В. О. Жадько – д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Т. А. Жижко – д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
С. В. Куцелал – д-р філос. наук, проф. (Україна, Полтава)
А. Миколайчук – д-р хабілітований, проф. (Польща, Познань)
В. І. Муляр – д-р філос. наук, проф. (Україна, Житомир)
О. Ф. Онінко – д-р техн. наук, проф. (Україна, Київ)
С. Тецлав – д-р філос. наук, проф. (Польща, Бидгощ)
О. В. Уваркіна – д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
С. М. Яшанов – д-р пед. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

З політичних наук:

Б. І. Андрушишин – д-р іст. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
О. В. Бабкіна – д-р політ. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
К. В. Балабанов – д-р політ. наук, проф. (Україна, Маріуполь)
І. М. Варзар – д-р політ. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
В. А. Войналович – д-р політ. наук, проф. (Україна, Київ)
М. с. Іванов – д-р політ. наук, проф. (Україна, Миколаїв)
С. А. Кізіма – д-р політ. наук, проф. (Білорусь, Мінськ)
В. О. Котигоренко – д-р політ. наук, проф. (Україна, Київ)
С. В. Лапіна – д-р соц. наук, проф. (Білорусь, Мінськ)
Л. Л. Макаренко – д-р пед. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
І. Крась – д-р хабілітований, проф. (Польща, Ченстохов)
С. Ю. Римаренко – д-р політ. наук, проф. (Україна, Київ)
В. Л. Савельєв – д-р іст. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Т. Срогосиу – д-р хабілітований, проф. (Польща, Ченстохов)

Гілея : науковий вісник : збірник наукових праць / гол. ред. В. М. Вашкевич. – К. : "Видавництво "Гілея", 2015. – Вип. 94 (3). – 444 с.

Концепція вісника базується на багатоплановому науковому висвітленні проблем інформаційної цивілізації, що формується. Основні рубрики наукового видання охоплюють галузі історичних, філософських та політичних наук. Розрахований на фахівців гуманітарних та соціально-політичних наук.

філософських і обществоведческих знаній, обусловие их механистичность и технократичность.

В исследовании были использованы аналитический и функциональный методы.

Классическая наука, возникшая в Европе, стала главным фактором возникновения индустриального общества. Появлению индустриального общества способствовали специфика и особенности классической науки, прежде всего доминирование в ее системе математики и физики, особенно механики, и исключительно важная роль инженерии и физического эксперимента. Развитие общественного производства начало происходить на основе машинной техники. Общественное развитие стало почти сплошным словом научного-технического прогресса. Техноцентризм и механистическое мировоззрение являются общими чертами для классической науки и индустриального общества. Содержание обществоведческих знаний отождествилось с господствующим мировоззрением индустриального общества.

Ключевые слова: классическая наука, технократизм, индустриальное общество, натурфилософия, методика.

* * *

УДК 378.6.014(430)

Купрій Т. Г.,

кандидат історичних наук, доцент кафедри філософії, Київський університет ім. Бориса Грінченка (Україна, Київ), kupriyt@ukr.net

МАРКЕРИ СТУДЕНТОЦЕНТРИЧНОЇ ФІЛОСОФІЇ ПРИВАТНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ НІМЕЧЧИНИ

Аналізується концепція приватного вищого навчального закладу Німеччини і його нормативна, освітня, суспільна і філософська інтенція в сучасних реаліях. На основі філософського розуміння сутності освіти як студентоцентричної квінтенсії у сучасному суспільстві, її феноменологічної ваги, автор намагається сформулювати базові засади особистого підходу діяльності німецької вищої приватної школи. Аналіз існуючих набірних та проєкційних результатів освітньої інституції суспільного блага вищого навчального закладу приватної форми визначають розробку самотягово-ціннісних та загально-теоретичних аспектів навчальної та соціальної роботи в контексті глобалізованого світу. Засади наукового аналізу і синтезу при використанні структурно-функціонального та статистичного методів, а також методів порівняльного аналізу дозволили автору дослідити успішні і ефективні впровадження приватної школи в Німеччині, які варто взяти на озброєння і в Україні.

Ключові слова: приватна освіта, вищий навчальний заклад, якість освіти, освітня діяльність, освітня послуга.

Рухами глобалізаційних процесів є ринкові механізми, які водночас прискорюють наукові, технічні та природознавчі розвідки. Ця діалектична взаємодія впливає також на розвиток вищої освіти: порушуються нові питання, а старі відповіді повинні знову братися під сумнів. Актуальним у цьому плані виявляється співставлення приватних і державних вищих навчальних закладів, атакож вивчення умов, що сприяють розвитку еліти суспільства.

Формування сучасної студентоцентричної філософії освіти в європейських країнах, зокрема в Німеччині, відбувається протягом останніх 15 років, з введенням Болонської системи. До завдань успішного освітнього менеджменту належить робота з колишніми студентами, а також організація практики і працевлаштування, які з успіхом проходять приватні вищі навчальні заклади. Ці зусилля сприяють загальній ідентифікації студентів із навчальним закладом. Крім того, збільшення квоти для іноземних студентів, сприяння обміну викладачів та студентів з іноземними навчальними закладами, а також більша пропозиція англійських заходів ймовірно зможуть відповідати майбутнім вимогам.

Аналіз філософсько-педагогічної джерельної бази свідчить, що проблемурозвитку освіти у Німеччині досліджували як німецькі, так і українські та російські

вчені. Серед них доцільно назвати роботи Н. Абашкіної, С. Амсліної, Л. Барановської, М. Бауманса, У. Кленсера, О. Кратт, О. Огієнко, Д. Торопова, К. Хюфнера, О. Яковенкота ін. Серед науковців, які займаються проблематикою децентралізації управління освітою, яка є основним підґрунтям діяльності приватної вищої школи, можна виділити М. Яцейко, С. Джаміль. Однак, не дивлячись на значні напрацювання філософсько-педагогічних аспектів розвитку вищої освіти недержавної форми власності в Німеччині, накопичені вченими, існує потреба у додатковому висвітленні у науковій літературі даних питань.

Метою наукової праці є дослідження стану приватної вищої школи в Німеччині, її соціальної місії у суспільстві та внеску у формування навчальної та професійної орієнтації на студента.

Суспільний сектор і приватні установи співіснують і взаємодіють один з одним, тим самим гарантуючи вибір освітніх програм, що дає ґрунт розвитку і запровадження інновацій у сфері освіти. Церква і інші суспільні групи інтересів беруть участь у формуванні суспільноорієнтованої держави. Право створювати приватні школи як центри навчальної і наукової освіти, які в Німеччині традиційно користуються високою репутацією передбачене конституцією (ст. 7, § 4; ст. 5, § 3), і ухвалами конституцій земель. Забезпечуючи конструктивну роботу ПВНЗ у конституції оговорюється: «Приватні школи можуть замінювати громадські, не поступаючи ним ні в яких позиціях (і майнових), тільки з дозволу держави і відповідати законам земель. У дозволі повинно бути відмовлено, якщо складові економічного і правового стану навчального закладу недостатньо забезпечено» [1, с. 137]. Член президії «Німецького товариства об'єднаних націй» К. Хюфнер зазначає, що «приватними ВНЗ керують як комерційними підприємствами, отримуючи можливість максимально гнучкої адаптації до потреб оточуючого середовища, яке змінюється». Проте, на його думку, вища школа – це не тільки ефективний сегмент німецької економіки з складовою біля 1,9 млрд. € на рік, але і система капіталовкладень у майбутнє. Таким чином, на найвищому державному рівні закріплені принципи освітнього плюралізму, соціальної відповідальності і соціального співробітництва всіх учасників освітнього процесу [5].

Для системи вищої освіти Німеччини характерна взаємодія федерального уряду і керівництва земель, що визначено законом про вищу освіту від 1975 р. Особливості діяльності як державних, так і приватних вищих навчальних закладів визначаються земельними актами. Створення і державне визнання приватної вищої школи здійснюється на підставі §70 Федерального закону про Вищу школу (HRG), а регулюється безпосередньо самими федеральними землями. Наприклад, у Берліні, яка є столицею недержавної вищої освіти, діє Берлінський закон про Вищу школу, що вважається найбільш либеральним в Німеччині [4, с. 42].

Отримання сертифікату на акредитацію для вищого навчального закладу (Hochschulrahmengesetz) абсолютною кількістю навчальних закладів приватної форми власності свідчить про прозорі і зрозумілі вимоги для визнання державою приватних вузів

(staatlich anerkannte (визнана державою)). Майже всі державно визнані ВНЗ зареєстровані на веб-сторінці www.hochschulkompass.de. Видання «Торговий журнал» (Handelsblatt) або Центр вищої освіти Німеччини (CHE) щорічно публікують рейтинги німецьких вузів, виходячи з різних критеріїв, пов'язаних з умовами навчання. Орієнтиром може стати список вузів журналу Focus, в якому визначено місце вузу в підприємницьких колах, тобто у працедавців. Німецька федерація і землі заключили угоду, що недержавні освітні інституції повинні бути акредитовані Науковою радою (Wissenschaftsrat) як звичайно, так і за бакалаврськими, магістерськими та аспірантськими програмами, так і за іспитами й академічними ступенями. Є спеціальності, що не потребують державного визнання, зокрема релігійні.

Більшість приватних шкіл, диплом не державного зразку, вирішують проблему шляхом кооперації з державним університетом або іншою приватною школою поза Німеччиною, диплом якої Німеччина визнає. На практиці це означає, що у разі потреби документ подається в Федеральне міністерство освіти і наукових досліджень (Bundesministerium für Bildung und Forschung, BMBF) і проходить процедуру визнання його рівноцінності додатково. Зрівняння акредитаційних вимог надає право отримати диплом магістра в державному університеті, не дивлячись на наявний диплом бакалавра, отриманий в приватному. Якщо потрібно перезарахувати академічну різницю при переведенні з іншого недержавного чи іноземного вузу, також не виникає правових проблем.

У Німеччині проблеми освіти вирішуються на рівні урядів земель, які мають повну автономію у питаннях як розвитку системи освіти та управління діяльністю навчальних закладів, так й фінансового їх забезпечення. Це зумовило наявність різноманітних моделей реформування освіти та визначило загальні принципи та напрямки фінансової підтримки навчальних закладів. Міністерство (BMBF) виділяє ВНЗ тільки 5% всіх коштів, які необхідні на утримання, майже 94% – уряди земель, а біля 1% припадає на долю приватних осіб та організацій, які вкладають кошти в науку» [3, с.108]. Вища приватна школа лише частково дається з державного бюджету тому, що деякі навчальні заклади без цих надходжень навряд чи змогли б вижити. Деякі навчальні заклади існують за рахунок протестантської або католицької церкви.

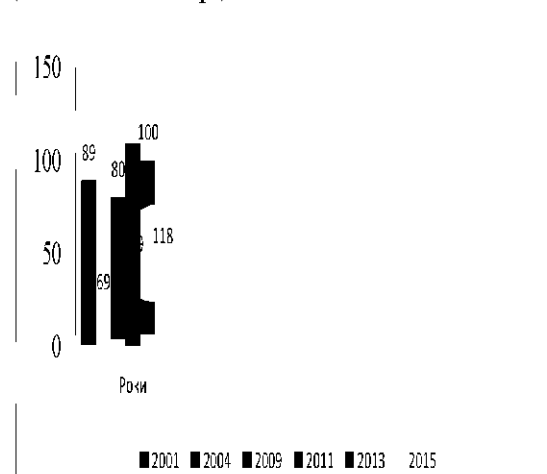
Нові приватні заклади, засновані в 90-ті роки, отримали солідну «допомогу при народженні» від окремих федеральних земель. Зрозуміло, що це державне субсидювання є постійним предметом різких суперечок. Уряду дорікають у тому, що він надає велику фінансову підтримку нещодавно утвореним приватним університетам, у той же час у державних вищих навчальних закладах, які все ще готують принаймні 95% студентів у Німеччині, відбувається скорочення штатів та зменшується фінансування. Для держави, де освіту вважають загальнодоступним благом, підтримка освітнього приватного сектору виявилася соціальним викликом [6, с.32].

Сьогодні у ФРН існує 440 вищих навчальних закладів, з них 360 є державними, а 118 – приватними, у яких навчається більше 2 млн. студентів (у приватних –

100 тис. студентів – 5%). Рівноцінні державним дипломам дипломи 87 приватних вузів, 13 з них володіють відкритою аспірантською програмою та правом прийняття до захисту дисертацій (Promotionsrecht). З 2000 р. державну акредитацію отримували в середньому шість нових приватних вузів в рік.

Діаграма 1.

Кількість приватних вищих навчальних закладів Німеччини (станом на 2015 р.)



Перший німецький вуз подібного типу – Університет Віттен-Хердеке (Universität Witten-Herdecke) був заснований у 1982 р. Основна маса інституцій в освіту (70%) почала з'являтися у др. пол. 90-х рр., що змінило організаційно-правову основу освітньої сфери. Найбільша кількість вузів знаходиться в землях Пн. Рейн-Вестфалія, Баден-Вюртемберг и Берлін. Остання федеральна земля за 2013–2014 рр. здобула пальму першості у кількості приватних шкіл. У Берліні студентів навчає 29 приватних шкіл, дипломи 8 з яких рівнозначні державним.

Приватні вузи в Німеччині це: класичні університети (факультети медичних, гуманітарних і природничих наук, теології, соціології, сільського і лісового господарства, інженерії); професійні вищі школи, де готують спеціалістів з економіки, бізнесу, менеджменту; вищі школи мистецтв (мистецькі і музичні коледжі) готують фахівців з музикології, історії мистецтв, теологічні заклади» [2, с.99].

Головним принципом вищої освіти в Німеччині є «академічна мобільність» – система, що дозволяє будь-якому студентові самостійно визначати перелік дисциплін, що вивчаються, які увійдуть до його диплома, а також сумішати учбовий процес з науковими дослідженнями. У приватних вищих навчальних закладах тим часом практикуються іспити й співбесіди. У цьому відношенні вони мають певну перевагу в конкуренції з державними закладами, коли йдеться про залучення «найсвітліших голів». Зважаючи на запровадження у минулому 2013–2014 н. рр. управлінськими структурами положення про «обмежену кількість» ліцензійних місць (Numerus Clausus) є перспектива розширення як кількісно (на даний час в середньому у приватних вищих школах навчається до 2 тис. студентів), так і якісно навчально-наукової діяльності приватних вишів.

За словами П.Лесеа, прес-секретаря Союзу приватних вузів Німеччини (Verband der Privaten Hochschulen), навчання в приватних вузах відрізняється в першу чергу індивідуальним підходом до студентів. На відміну від державних університетів, де професори завантажені і до них можна звернутися тільки в їх прийомні години один раз в тиждень, тому, що за інформацією Німецького об'єднання студентів (Deutsches Studentenwerk), в держуніверситетах, на одного професора може доводитися в середньому до 60 студентів. У приватних вузах, де кількість студентів у групі в рази менша, це число шестеро менше і студенти-«приватники» у будь-який час можуть зв'язатися з викладачами.

Друга відмінна риса приватних університетів – це міжнародна спрямованість і викладання дисциплін англійською мовою. Саме тому ці вузи такі популярні серед іноземців. У Німеччині серед приватних закладів дуже багато інтернаціональних, у яких безпосередньо працюють іноземні партнери, тому слід відзначити відносно велику кількість іноземців як серед викладачів, так і серед студентів. Практична направленість навчання за кордоном у міжнародних компаніях, отримання диплому міжнародного зразку є також привабливою для студентів.

Ще один плюс – тісна співпраця приватних вузів з сферою бізнесу. Приватні ВНЗ часто налагоджують контакти з підприємствами. Багато викладачів одночасно є керівниками великих компаній, а значить, їх студенти можуть відбути практику в престижній фірмі і навіть влаштуватися туди на роботу. Більш того деякі приватні вузи надають гарантію працевлаштування. Якщо новоспечений фахівець не знаходить роботу протягом шести місяців, значна частина суми за навчання повертається. Крім того, в приватних вузах дуже сильно розвинена корпоративна культура. Відомо і те, що випускники престижного приватного університету, що працюють в великих концертах, охоче беруть на роботу вихідців зі своєї альма-матер. А студенти, що закінчили, наприклад, Вищу юридичну школу імені Буцеріуса в Гамбурзі (Bucerius Law School) або Університет Цепеліна у Фрідріхсхафене (Zeppelin University), у працевлаштуванні майже нарозхват. Кращими медиками Німеччини багато хто вважає саме випускників медичного факультету Університету Віттен-Хердеке – найстарішого приватного університету в країні. У сфері економіки і права є дуже престижні приватні університети, випускники яких влаштовуються на високооплачувані посади. Проте більше всього цінуються випускники приватних університетів за спеціальностями ЗМІ, графічний дизайн, дизайн одягу.

Охочим будувати кар'єру в бізнесі, готельно-ресторанному і туристичному управлінні, авіаційному менеджменті і інших прикладних напрямках переважно вибрати саме приватний вуз. Державні університети зацікавлені спеціальностями серйозно поступаються приватним із-за відсутності налагоджених зв'язків з базами практики, переважання в штаті професорів-теоретиків, використання застарілої учбово-методологічної бази. Крім того, значна частина програм доступна тільки німецькою мовою навчання, що для

деяких студентів може представляти додаткові труднощі.

Хоча у технічних спеціальностях краще сприймаються випускники державних вузів, але у Міжнародному університеті Бремена (International University Bremen-IUB) високірейтинги спеціальностей біохімії молекулярної біології, біохімічного інжинірингу, біоінформатики, електроніки, хімії, математики і фізики. В міжнародній вищій школі бізнесу і менеджменту у БадХоннефі (International University of Applied Sciences Bad Honnef) пропонуються бакалаврські програми по авіації, IT-технологіям і медицині, а в Міжнародному університеті психоаналітики в Берліні (Die Psychoanalytische Hochschule in Berlin) – практичної психології та психоаналізу.

Більшість спеціальностей у ПВНЗ так чи інакше пов'язана з професіями, навчання, яких не вимагає довгострокових інвестицій в устаткування, але за технічними спеціальностями відбуваються кооперації великих і фінансово могутніх організацій з приватними школами. Наприклад Бундесвер в останні роки фактично викупив в «bbw-Вища школа» всі місця на курсі інженерів-будівельників»[5].

Идучи назустріч студенту, оскільки навчання є платним і складає на даний час біля 15–20 тис. € на рік, окремі ПВНЗ дозволяють фінансування за моделлю «відстроченого платіж». В цьому випадку оплата навчання відстрочується на час після завершення навчання і працевлаштування. Додатково у німецькому законодавстві існує практика повернення частини коштів за рахунок податків. Інколи, якщо дохід студента і його родини незначний, а вища школа має сертифікат державного зразку, він може отримати безвідсотковий кредит (BafoG). Для студентів оплата є прийнятною, зважаючи на включення в неї проживання, харчування, страхування. Якщо ще дивитися на фінансову складову, то варто зазначити, що оплата здійснюється і в багатьох державних вузах. Це залежить від федеральної землі. Наприклад, у Баварії, Бремені, Гамбурзі, Нижній Саксонії здійснюється обов'язкова оплата у розмірі 500 € на рік як складова навчальної програми.

При всіх позитивних тенденціях розвитку приватної вищої школи в більшості приватних ВНЗ в Німеччині значущість наукових досліджень є досить незначною. Спеціальності вузькопрофільні, що звичайно підвищує шанси на ринку праці, проте і збільшує ризики залишитися без роботи зі зміною макроекономічної ситуації. Можливість вибору спеціальностей у приватних вищих навчальних закладах найчастіше є обмеженою. Ще донедавна цей вибір обмежувався переважно декількома (модними) спеціальностями, які користувалися підвищеним попитом і які не пропонувалися у державних закладах, або пропонувалися у недостатній кількості порівняно з попитом.

Проводячи соціологічний аналіз варто зазначити, що на «виході» вища приватна школа може похизуватися кращими результатами ніж державна: всього 6% студентів полишає навчання (в державних 21%), 90% – проходить навчальну програму у визначений строк (в державних 39%)[4.s.51]. Абсолютна частина студентів–

випускників приватних вишів має досвід роботи, оскільки є можливість суміщати навчання і практику, бо чимало спеціальностей мають вечірні форми навчання.

Проведений розгляд особливостей діяльності приватного вищого навчального закладу дозволяє зробити висновок про те, що університет є місцем підготовки молоді та інших вікових груп населення до виконання своєї місії у суспільстві, що базується на знаннях і все більше потребує навичок високого рівня, ділової хватки, комунікацій та інформаційних технологій. Приватні навчальні заклади у Німеччині дійсно є відповіддю на дефіцит державних, а також на старі закріплені структури успадкованої системи університетської освіти. Однак, незважаючи на багато ініціатив і прикладів, які варто перейняти, вони не є ідеальним шляхом. Як показує практика, розвинута система освіти з широким вибором спеціальностей, із різноманітними можливостями є конкурентоспроможною на світовому ринку освітніх послуг. Але навіть якщо приклад приватних навчальних закладів не можна цілковито скопіювати, всаки вони показують надійні шляхи, які надають їм та їх студентам переваги у глобальній конкуренції, а також зменшують навантаження на бюджет країни.

Перспективи подальших розвідок. Перспективи подальших досліджень виявляються у з'ясуванні потреби освітнього простору у значній кількості приватних вищих навчальних закладів в Україні. Адже, на сьогодні функціонує біля 100 ПВНЗ, переважає більшість, яких випускає студентів з низькою кваліфікацією і професійною компетенцією. Випускники не можуть працевлаштуватися і поповнюють ряди безробітних. Німецький досвід, а також подальші емпіричні реформаційні впровадження можуть показати шлях виходу з глибокої вітчизняної освітньої кризи.

Список використаних джерел

1. Конституция Федеративной республики Германии // Конституции зарубежных государств. – М.: Международные отношения, 2003. – С.101–152.
2. Сухова Е.Е. Структурная трансформация высшего образования в Германии в контексте Болонского процесса // Е.Е. Сухова // Вопросы образования. – 2009. – №3. – С.94–112.
3. Хюфнер К. Управление та фінансування вищої освіти в Німеччині // К. Хюфнер // Вища школа. – 2005. – №6. – С.97–117.
4. Baumanns M. Universitäre Bildung aus Sicht einer privaten Uni // M. Baumanns. – Berlin: Lomonosow, DAMU-Hefte, 2004. – №3. – С.39–53.
5. Hüfner K. Durch Bildung zum idealen Menschen // Klaus Hüfner [Elektronij resurs]. Elektronni dani. – Дата доступу: 29.05.2006. – Режим доступу: http://www.dgvm.de/fileadmin/publications/PDFs/Zeitschrift_VN_VN_2006/Heft_5_2006/04_h%C3%BCfner_VN_5_06_6_10_06.pdf
6. Turner G. Hochschule zwischen Vorstellung und Wirklichkeit // G. Turner. – Berlin: Dietz, 2001. – 186 s.

References

1. Konstitucija Federativnoj respubliki Germanii // Konstitucii zarubezhnyh gosudarstv. – M.: Mezhdunarodnye otnoshenija, 2003. – S.101–152.
2. Suhova E. E. Strukturnaja transformacija vysshego obrazovanija v Germanii v kontekste Bolonskogo processa // E. E. Suhova // Voprosy obrazovanija. – 2009. – №3. – S.94–112.
3. Hjufter K. Upravlinnja ta finansuvannja vyshhoj osvity v Nimchchyni // K. Hjufter // Vyshha shkola. – 2005. – №6. – S.97–117.
4. Baumanns M. Universitäre Bildung aus Sicht einer privaten Uni

/ M. Baumanns. Berlin: Lomonosow, DAMU Hefte, 2004. №3. S.39–53.

5. Hüfner K. Durch Bildung zum idealen Menschen // Klaus Hüfner [Elektronij resurs]. Elektronni dani. – Дата доступу: 29.05.2006. – Режим доступу: http://www.dgvm.de/fileadmin/publications/PDFs/Zeitschrift_VN_VN_2006/Heft_5_2006/04_h%C3%BCfner_VN_5_06_6_10_06.pdf

6. Turner G. Hochschule zwischen Vorstellung und Wirklichkeit // G. Turner. – Berlin: Dietz, 2001. – 186 s.

Kupriy T. G., candidate of historical sciences, associate professor of department of philosophy, Boris Grinchenko Kyiv University (Ukraine, Kiev), kupriy@ukr.net

Markers of student's centre philosophy of private higher education of Germany

In the article conception of private higher educational establishment of Germany is analysed and him normative, educational, public and philosophical intention in modern realities. On the basis of the philosophical understanding of essence of education as student's centre quintessence in modern society, it phenomenological weight, an author tries to formulate base principles of personality approach of activity of German higher private school. Analysis of existent properties and project's results of educational institution—of public benefit higher educational establishment of private form, determine development of the view—valued and in—theoretical aspects of educational and social work in the context of the globalizing world. Principles of scientific analysis and synthesis at the use of structurally functional and statistical methods, and also it was allowed the method of comparative analysis to probe successful and effective introductions of private school an author in Germany, which it costs to take on an armament and at Ukraine.

Keywords: private education, higher educational establishment, quality of education, educational activity, educational favour.

Kupriy T. G., kandidat istoricheskikh nauk, docent kafedry filozofii, Kijevskij universitet im. Borisa Grinchenka (Ukraina, Kiev), kupriy@ukr.net

Маркеры студентоцентрической философии частного высшего образования Германии

Анализируется концепция частного высшего учебного заведения Германии и его нормативная, образовательная, общественная и философская интенция в современных реалиях. На основе философского понимания сущности образования как студентоцентрической квинтэссенции в современном обществе, ее феноменологического веса, автор пытается сформулировать базовые принципы личностного подхода деятельности немецкой высшей частной школы. Анализ существующего достояния и проективных результатов образовательной институции общественного блага высшего учебного заведения частной формы, определяют разработку мировоззренческо-ценностных и теоретических аспектов учебной и социальной работы в контексте глобализующего мира. Принципы научного анализа и синтеза при использовании структурно функционального и статистического методов, а также метода сравнительного анализа позволили автору исследовать успешные и эффективные внедрения частной школы в Германии, которые стоит взять на вооружение и на Украине.

Ключевые слова: частное образование, высшее учебное заведение, качество образования, образовательная деятельность, образовательная услуга.

★ ★ ★

УДК 123.1.2

Гавронская Т.
соискатель, Национальный педагогический университет им. М. П. Драгоманова (Украина, Киев), gileya.org.ua@gmail.com

ФИЛОСОФСКО-ПРАВОВОЙ ДИСКУРС ПОНИМАНИЯ СВОБОДЫ И НЕОБХОДИМОСТИ В ИСТОРИЧЕСКОМ КОНТЕКСТЕ

В статье анализируются подходы к определению “свободы” и “необходимости” в эволюции философских учений от античности и до наших дней. Проблема рассматривается как сквозная в историко-философском наследии. Отмечается, что решение вопроса о соотношении свободы и необходимости в разное эпохи было исходным пунктом определения степени личностной ответственности человека. Без признания свободы личности не может идти речь о ее ответственности за свои поступки. Рассматривается, что построение современного общества, воплощение сознательного начала в социальную жизнь резко увеличивает степень личной свободы и одновременно